

El tractament del significat més enllà del significat dels mots

M.Teresa Espinal (UAB)
Teresa.Espinal@uab.cat

Barcelona, 29-06-2017

1

Esquema

1. Observació 1: *fer + N*
2. Què és una frase feta?
3. Propietats formals de les frases fetes i la composicionalitat del significat
4. Observació 2: *tenir + N*
5. Quins verbs admeten Ns escrits en posició d'objecte?
6. Implicacions per a la noció de transitivitat i la distinció argument sintàctic vs. argument semàntic

2

Esquema

1. Observació 1: *fer + N*
2. Què és una frase feta?
3. Propietats formals de les frases fetes i la composicionalitat del significat
4. Observació 2: *tenir + N*
5. Quins verbs admeten Ns escrits en posició d'objecte?
6. Implicacions per a la noció de transitivitat i la distinció argument sintàctic vs. argument semàntic

3

Observació 1: *fer + N*

- (1) * *fer abraçada*
- (2) * *fer pastís*
- (3) * *fer ball*
- (4) * *fer taula*

- Són seqüències mal formades
- Podem associar-hi significat perquè coneixem el significat de les parts

4

Observació 1: *fer + N*

(1) <i>fer boca</i>	<apetit>
(2) <i>fer botifarra (a algú)</i>	<escarnir, negar-se>
(3) <i>fer calaix</i>	<guanyar>
(4) <i>fer sobretaula</i>	<conversar>

- Són seqüències ben formades
- Podem associar-hi un significat que és independent de les parts

[Espinal, M.T. (2004, 2006), *Diccionari de Sinònims de Frases Fetes*. Barcelona, València: Servei de publicacions de la UAB, PAMSA, Servei de Publicacions de la U. València]

5

Preguntes

- Per què unes seqüències són ben formades i unes altres no?
- Quina diferència hi ha entre unes i altres?
- Per quin mot té sentit de cercar les FF en un diccionari? Quina forma lexicalitzada tenen les FF? Quin significat tenen les FF?
- Els diccionaris existents proporcionen un accés adequat a les FF? Parlants nadius i no nadius

6

Esquema

1. Observació 1: *fer + N*
2. **Què és una frase feta?**
3. Propietats formals de les frases fetes i la composicionalitat del significat
4. Observació 2: *tenir + N*
5. Quins verbs admeten Ns escrits en posició d'objecte?
6. Implicacions per a la noció de transitivitat i la distinció argument sintàctic vs. argument semàntic

7

Què és una frase feta?

Frases fetes i construccions idiomàtiques

- Què en sabem?
 - Expressions de múltiples paraules amb significat convencional
 - Semànticament opaques, significat no composicional
 - Fixades estructuralment

[Titone & Connine (1999), Sailer (2013)]

8

Què és una frase feta?

- Què en sabem?
 - **Significats figuratius convencionals**
 - Semànticament **opaques**
 - Estructuralment fixades
- ➔ **més enllà de la gramàtica**

9

Què és una frase feta?

- Definició de **Katz & Postal** (1963:275):

The essential feature of an idiom is that its full meaning, and more generally the meaning of any sentence containing an idiomatic stretch, is **not the compositional function** of the meaning of the idiom's elementary parts
- **K&P** (1963), **Fraser** (1970), **Chomsky** (1965, 1980, 1981):

Idioms are at the periphery of grammar as **special lexical phenomena**. Lexical insertion as X⁰

10

Què és una frase feta?

- **Hipòtesi del llistat:**

Les frases fetes són sintagmes llistats al llexicó

[De Sciullo & Williams 1987]

11

Què és una frase feta?

- Aprendre una llengua ➔ **aprendre metàfores 'mortes'**: parells arbitraris de sintagmes i significats no literals
- vs. **metàfores creatives** (Gibbs 1993, 1994 i ss.)

12

Què és una frase feta?

- Alguns paràmetres per a la definició de les frases fetes (Langlotz 2006):

Dimensió semiòtica	Tret	Terme
ESTATUS GRAMATICAL	Grau de convencionalització o familiaritat	<i>institucionalització</i>
FORMA	Complexitat formal de la construcció: unitats de múltiples paraules Comportament lexicosintàctic: variabilitat sintàctica, morfosintàctica i lèxica restringides	<i>congelació</i>
SIGNIFICAT	El significat no es pot derivar de les paraules que formen part de l'expressió; és estès, figuratiu	<i>no composicionalitat</i>

13

Què és una frase feta?

- Dos tipus de frases fetes (Nunberg, Sag & Wasow 1994):

- > **Idiomatically combining expressions** (ICEs) són composicionals: *fer cua* <arreglar-se, esperar>, *fer morros* <enutjat>, *fer pànxing* <descansar>
- > **Idiomatic phrases** (IPs) no distribueixen el seu significat entre els seus components: *fer l'Havana* <enriquir-se>, *fer Pasqua abans de Rams* <embaràs>

14

Què és una frase feta?

- Dos tipus de frases fetes (Nunberg, Sag & Wasow 1994):
 - > **Idiomatically combining expressions** (ICEs)
 - > **Idiomatic phrases** (IPs)
- La convencionalitat no s'hauria d'identificar amb la no composicionalitat
- Els ICEs són convencionals/convencionalitzats però no és cert que siguin no composicionals

15

Què és una frase feta?

- Correspondències especials entre estructura sintàctica i estructura conceptual (Jackendoff 1997a, 1997b, 2002):
 - > Les frases fetes són part de la llengua
 - > Les frases fetes s'han de concebre com unes **construccions**, unitats lèxiques complexes, el significat de les quals no és determinat a partir de la sintaxi. El significat d'aquestes construccions s'ha d'analitzar a la interfície entre l'estructura sintàctica i l'estructura conceptual
 - > **Legitimació lèxica** d'unitats que no són nuclis lèxics

16

Què és una frase feta?

- Gramàtica de construccions (Fillmore, Kay, O'Connor 1988; Goldberg 1995; Croft 2007):
Teoria sintàctica que representa els parells de forma-significat com si es fossin una unitat
- > **Les frases fetes són construccions**
Parells de forma i significat (*de totes totes*, *de gom a gom*)
- > El significat dels mots és, en principi, composicional vs. **El significat de tota la construcció no és composicional**

17

Esquema

1. Observació 1: *fer + N*
2. Què és una frase feta?
3. **Propietats formals de les frases fetes i la composicionalitat del significat**
4. Observació 2: *tenir + N*
5. Quins verbs admeten Ns escarits en posició d'objecte?
6. Implicacions per a la noció de transitivitat i la distinció argument sintàctic vs. argument semàntic

18

Propietats formals de les frases fetes i la composicionalitat del significat

- Categoria sintàctica
- Ordre dels arguments
- Restricció de continuïtat
- Categoria sintàctica dels objectes (SN vs. SD)
- Mots especials
- Morfologia especial
- Trets aspectuals especials
- Etc.

19

Propietats formals de les frases fetes i la composicionalitat del significat

- Hipòtesi: dos nivells de significat
 - > Significat literal, transparent sintàcticament, funció del significat de les parts, **composicional**
 - > Significat idiomàtic, no transparent sintàcticament, significat de la construcció, **no composicional**

[Marantz 1996, 1997; Mateu & Espinal 2007a, 2007b; Espinal & Mateu 2007, 2010; Espinal 2009]

20

Propietats formals de les frases fetes i la composicionalitat del significat

- Dos nivells de significat: *fer llenya*

21

Propietats formals de les frases fetes i la composicionalitat del significat

- Sobre la composicionalitat:
 - > **Sistematicitat**
 - > **Productivitat**
- Sembla que les frases fetes fallen en els dos requisits
- Però, en realitat, des d'un punt de vista gramatical els patrons són sistemàtics i productius
- El que sembla que és menys sistemàtic és el significat enciclopèdic que cal atribuir-los

22

Propietats formals de les frases fetes i la composicionalitat del significat

- Sobre la composicionalitat:
 - > **Localitat**
- Sembla que les frases fetes posen en dubte el requisit de localitat (i, per tant, el requisit de composicionalitat directa): frases fetes que mostren estructura interna però que s'interpreten no composicionalment
- Però, en realitat, allò que satisfà els requisits de localitat és el significat que és transparent sintàcticament

23

Propietats formals de les frases fetes i la composicionalitat del significat

- Sobre la composicionalitat:
 - > **Localitat**
- prendre's (alguna cosa) a pit* <ofendre's>
 - Es va prendre a pit les paraules que li acabaven de dir.
 - Es va prendre aquell comentari a pit.
- aixafar-li la guitarra (a algú)* <desbaratar, destorbar>
 - Li han ben aixafat la guitarra, ja no pot anar-se'n de vacances.
 - Si el tren no ve a l'hora ens aixafarà la guitarra perquè no arribarem a temps a l'aeroport.

[NSW 1994, O'Grady 1998, Jacobson 2012]

Propietats formals de les frases fetes i la composicionalitat del significat

- Sobre la composicionalitat:
- > **Aspecte**
- McGinnis (2002) ha defensat que el significat aspectual de les frases fetes és completament sistemàtic i composicional
- Glasbey (2003, 2007) afirma que l'aspecte atèlic de [V *one's head off*] és emmagatzemat en la memòria per mitjà d'algun tipus d'estipulació lèxica
- Espinal & Mateu (2010), Mateu & Espinal (2013) defensen que les metàfores [e.g. UNA ACTIVITAT INTENSA ÉS UNA EXTRACCIÓ D'UNA PART DEL COS] constreixen l'aspecte

25

Propietats formals de les frases fetes i la composicionalitat del significat

- Sobre la composicionalitat:
- > **Aspecte**
- Aspecte tèlic → atèlic
- To {laugh, cough} one's head off* <{riure, esternudar} molt fort>
- Treure el fetge per la boca* <atrafegat, fatigar-se>
- (1) a. En una estranya operació quirúrgica el metge va treure el fetge per la boca del pacient *en una hora* / **durant* una hora
- b. El metge va treure el fetge per la boca *durant* tot el període de resident / **en* quatre anys

26

Esquema

1. Observació 1: *fer* + N
2. Què és una frase feta?
3. Propietats formals de les frases fetes i la composicionalitat del significat
4. **Observació 2: *tenir* + N**
5. Quins verbs admeten Ns escarits en posició d'objecte?
6. Implicacions per a la noció de transitivitat i la distinció argument sintàctic vs. argument semàntic

27

Observació 2: *tenir* + N

- (1) *tenir* {cotxe, partit}
 - (2) *tenir* {barret, bici}
 - (3) *buscar* {secretària, cangur}
 - (4) *necessitar* {parella, got}
- No són frases fetes i les seqüències són ben formades
 - Estructura productiva

28

Esquema

1. Observació 1: *fer* + N
2. Què és una frase feta?
3. Propietats formals de les frases fetes i la composicionalitat del significat
4. Observació 2: *tenir* + N
5. **Quins verbs admeten Ns escarits en posició d'objecte?**
6. Implicacions per a la noció de transitivitat i la distinció argument sintàctic vs. argument semàntic

29

Quins verbs admeten Ns escarits en posició d'objecte?

- Verbs inergatius (transitius simples): *fer*, *tenir*
- Verbs inacusatius
- Verbs transitius

30

Quins verbs admeten Ns escarits en posició d'objecte?

- En llengües romàniques com el català i el castellà un verb transitiu prototípic, és a dir, un verb causatiu (e.g. *trencar*, *netejar*) només admet:
 - un SDeterminant, o bé
 - un SNominal, el nucli del qual sigui un nom de massa o un nom escarit plural,
 - però mai un nom escarit singular

31

Quins verbs admeten Ns escarits en posició d'objecte?

- (1) a. *Rompí jarrón.
b. *Limpiaron mesa.
- (2) a. Rompí el jarrón / jarrones / hielo.
b. Limpiaron la mesa / mesas / mobiliario.

32

Quins verbs admeten Ns escarits en posició d'objecte?

- Exactament el mateix passa amb els subjectes interns dels verbs inacusatius.
- (1) a. *Arribà tren.
b. *Va caure nen.
- (2) a. Arribà el tren / gel. // Arribaren camions.
b. Va caure el nen / calamarsa. // Van caure volves de neu.

33

Quins verbs admeten Ns escarits en posició d'objecte?

- A les llengües romàniques els únics verbs que admeten de forma productiva noms escarits singulars en posició d'objecte postverbal són precisament els verbs transitius simples, és a dir els inergatius: verbs no causatius
- Aquests verbs, a més, han d'expressar una relació de TENIR: predicats de *'tenir'*

[Borthen 2003; Espinal & McNally 2007, 2008]

Quins verbs admeten Ns escarits en posició d'objecte?

- (1)a. Tengo / busco / necesito habitación.
b. Este profesor tiene libro.
c. Hay piscina.
d. Lleva sombrero.
e. Este proyecto posee licencia municipal.
f. Encontramos taxi.
g. Ha obtenido permiso de trabajo.

35

Quins verbs admeten Ns escarits en posició d'objecte?

Qüestions sintàctiques:

- Per quin motiu els noms escarits singulars només poden aparèixer en estructures argumentals simples (i.e., V + N)?
- Per quina raó estructural no poden aparèixer amb verbs transitius causatius?

36

Quins verbs admeten Ns escarits en posició d'objecte?

Qüestions semàntiques:

- Com s'interpreten els noms escarits singulars en posició d'objecte?
- Com canvia el seu significat composicional segons hi ha o no hi ha Determinant?

37

Quins verbs admeten Ns escarits en posició d'objecte?

- H1.** Els noms escarits singulars només poden aparèixer com a arguments interns de categories relacionals (p.e., V, P) a les quals els noms es mouen i es fusionen (per incorporació) en algun punt de la derivació sintàctica

FER feina/treball → treballar vs. fer una feina

38

Quins verbs admeten Ns escarits en posició d'objecte?

- Seguint estudis sintàctics sobre estructura argumental (Hale & Keyser 1993, 1998, 2002; Harley 2005, in press; Mateu 2002, 2005), podem associar les dades de V + N amb la següent estructura inergativa.

f_i = categoria relacional eventiva; verbs lleugers FER & TENIR.
 x = categoria no relacional; expressió nominal; x = {N, SN, SNum, SD}.

39

Quins verbs admeten Ns escarits en posició d'objecte?

- (1)a. Tinc / busco / necessito habitació.
 b. Hi ha reunió.
 d. Porta barret.

- Les frases d' (1) inclouen **predicats-'tenir'**: caracteritzadors d'un argument extern que té associada una estructura de tipus inergatiu el nucli de la qual és un verb lleuger TENIR (Espinal & McNally 2011).
- Argumentació: no és possible establir relacions discursives amb *fer-ho*.

40

Quins verbs admeten Ns escarits en posició d'objecte?

- (1)a. ??En Joan porta barret i la Maria també ho fa.
 b. *En Joan necessita cangur i la Maria també ho fa.
 c. ??En Joan busca metge i la Maria també ho fa.

NB: Cf.

^{ok} En Joan porta el/un barret a la tintoreria i la Maria també ho fa.

^{ok} En Joan busca el/un metge de capçalera per a la seva filla i la Maria també ho fa.

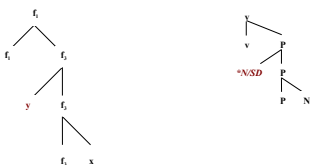
41

Quins verbs admeten Ns escarits en posició d'objecte?

- En el cas de verbs transitius causatius com *trencar* o *netejar* l'objecte postverbal no pot ser un nom escarit singular.
- Ha ser un nom escarit plural, un nom de massa o un SD, i això és així perquè la posició que ocupa el nom a l'estructura argumental no és la posició d'objecte, sinó la posició d'especificador.

42

Quins verbs admeten Ns escrits en posició d'objecte?

f_1 = categoria relacional eventiva; verbs lleugers CAUSAR.
 f_3 = categoria relacional no eventiva (cf. coincidència central o terminal).
 y = categoria no relacional (Figura); $y = \{SD\}$.
 x = categoria no relacional (Fons); expressió nominal escarida I altres expressions nominals; $x = \{N, SN, SNum, SD\}$.

43

Quins verbs admeten Ns escrits en posició d'objecte?

- Un verb transitiu causatiu com *trencar* o *netejar* té dues projeccions funcionals: una estructura eventiva causativa i una estructura no eventiva birelacional)

- Això explica:

Trencar el got ≡ CAUSAR el got EN <trencat>
 Netejar la taula ≡ CAUSAR la taula EN <neteja>

Empresonar (algú) ≡ POSAR algú EN <presó>
 Allitar (algú) ≡ POSAR algú A <llit>
 Enllaunar tonyina ≡ POSAR tonyina EN <llauna>
 Ensellar un cavall ≡ POSAR un cavall EN <sellat>

44

Quins verbs admeten Ns escrits en posició d'objecte?

- Els objectes directes de verbs causatius transitius no són complements, són especificadors.

- Això explica:

*Trencar got ≡ *CAUSAR got EN <trencat>
 *Netejar taula ≡ *CAUSAR taula EN <neteja>

*Empresonar noi ≡ *POSAR noi EN <presó>
 *Allitar malalta ≡ *POSAR malalta A <llit>
 *Ensellar cavall ≡ *POSAR cavall EN <sellat>

45

Esquema

- Observació 1: *fer + N*
- Què és una frase feta?
- Propietats formals de les frases fetes i la composicionalitat del significat
- Observació 2: *tenir + N*
- Quins verbs admeten Ns escrits en posició d'objecte?
- Implicacions per a la noció de transitivitat i la distinció argument sintàctic vs. argument semàntic**

46

Implicacions per a la noció de transitivitat i la distinció argument sintàctic vs. argument semàntic

- Hem vist que els noms escrits singulars només apareixen de forma productiva en posició de complement o objecte directe de verbs que expressen una relació predicativa determinada. **Predicats-'tenir'**

47

Implicacions per a la noció de transitivitat i la distinció argument sintàctic vs. argument semàntic

- Aquests noms escrits singulars són arguments / objectes sintàctics, però no són arguments semàntics
- Per què?
 - Perquè no denoten entitats
 - Perquè no saturen els requisits argumentals del predicat verbal

48

Implicacions per a la noció de transitivitat i la distinció argument sintàctic vs. argument semàntic

- (1) a. Tenir pis. CATALÀ
 b. Tenir un pis.
 c. Tenir un pis a la costa.
- (2) a. Tener libro. CASTELLÀ
 b. Tener un libro.
 c. Tener un libro sobre la mesa.

49

Implicacions per a la noció de transitivitat i la distinció argument sintàctic vs. argument semàntic

- Les dades basades en relacions anafòriques suggereixen que els noms escarits singulars tenen el mateix tipus de denotació que els pronoms anomenats partitius: no s'usen per a fer referència a individus particulars. Denoten **propietats**.
- Prova: en català solen presentar relacions discursives amb el pronom *en*, no amb un pronom personal de 3^aP *el*.

50

Implicacions per a la noció de transitivitat i la distinció argument sintàctic vs. argument semàntic

- (1) a. Avui porta *faldilla*. #*La* hi vam regalar l'any passat.
 b. Avui porta *faldilla*. *Li'n* vam regalar una l'any passat.
- (2) a. Avui porta *una faldilla*. *La* hi vam regalar l'any passat.
 b. Avui porta *aquella faldilla de quadres escocesos*. *La* hi vam regalar l'any passat.
- (3) a. Avui porta *braçalets*. *Els* hi vam regalar l'any passat.
 b. Avui porta *braçalets*. *En* porta tres.

51

Implicacions per a la noció de transitivitat i la distinció argument sintàctic vs. argument semàntic

- Els noms escarits singulars no denoten entitats particulars, ni tampoc introdueixen referents discursius.
- Si els noms escarits singulars introduïssin referents discursius esperaríem una relació anafòrica entre el nom escarit i el pronom de 3^aP (com passa amb els indefinits i els definits singulars).
- El fet que no sigui així suggereix la necessitat de distingir semànticament els noms escarits singulars dels indefinits i també dels noms escarits plurals.

52

Implicacions per a la noció de transitivitat i la distinció argument sintàctic vs. argument semàntic

- Noms escarits singulars en posició d'objecte de predicats-'*tenir*':
 - SN
 - Denoten una propietat
 - Formen un concepte unitari amb el V: ser propietari, ser autor, etc.

53

Implicacions per a la noció de transitivitat i la distinció argument sintàctic vs. argument semàntic

- Noms escarits plurals o altres tipus d'expressions nominals en posició d'objecte de qualsevol altre tipus de predicat:
 - SD
 - Denoten una entitat
 - Saturen un dels arguments del V: tema, pacient, etc.

54

Implicacions per a la noció de transitivitat i la distinció argument sintàctic vs. argument semàntic

- Per quin motiu els noms escarits singulars no saturen una posició argumental?
- ☞ Perquè denoten propietats, no denoten entitats. És a dir són arguments sintàctics, però no són arguments semàntics.

55

Implicacions per a la noció de transitivitat i la distinció argument sintàctic vs. argument semàntic

- Arguments:
- 1. Abast reduït, respecte a la negació, de caràcter obligatori.

- (1)a. No busco pis.
b. No busco un pis.

56

Implicacions per a la noció de transitivitat i la distinció argument sintàctic vs. argument semàntic

- Arguments:
- 2. Els objectes només admeten modificadors classificatoris, però no modificadors restrictius.

- (1)a. El meu apartament té cuina americana.
b. #El meu apartament té cuina bruta.

57

Implicacions per a la noció de transitivitat i la distinció argument sintàctic vs. argument semàntic

- Arguments:
- 3. Distribució limitada. Si els noms escarits singulars denotessin entitats individuals, esperaríem poder-los trobar en moltes més posicions (p.e., com a subjectes, OI).
- 4. Només legitimen pronoms que també denoten propietats, no pronoms de tercera persona que requereixen que l'antecedent faci referència a una entitat.

58

Implicacions per a la noció de transitivitat i la distinció argument sintàctic vs. argument semàntic

- Arguments:
- 5. Aspecte. Els noms escarits singulars (a diferència dels indefinits singulars i dels noms escarits plurals) no tenen capacitat per a induir una lectura tèlica en un verb que no sigui especificat per a telicitat.

- (1)a. Ha buscat pis #en / durant una setmana.
b. Ha buscat un pis en / durant una setmana.

59

Conclusió

- Els noms escarits singulars en posició d'objecte són responsables d'un tipus de **transitivitat dèbil** en què el verb semànticament correspon a un predicat intransitiu.
- És a dir, el predicat només té un argument semàntic que és l'argument extern: el posseïdor, l'experimentador, o fins i tot el localitzador d'una propietat (en el cas de subjectes locatius).

- (1) [_{<POSS>} La Maria] [porta anell]]
(2) a. [_{<TOPIC>} A l'hotel] [_{<LOC>} hi] [ha piscina]]
b. [_{<TOPIC>} Avui] [_{<LOC>} hi] [ha reunió]]

60

Conclusió

- Altres tipus d'expressions nominals en posició d'objecte són responsables d'un tipus de **transitivitat forta** en què el verb semànticament introdueix una relació entre dues entitats.
- És a dir, el predicat té dos arguments semàntics: un argument extern i un argument intern: un agent i un tema.

- (1) a. [_{<Agent>} En Joan] [trencà [_{<Tema>} el got]]
 b. [_{<Agent>} Aquell operari] [netejarà [_{<Tema>} la piscina]]

61

Conclusió

- Quants tipus de transitivitat tenim?
- La transitivitat és una propietat gradual i els predicats transitius poden compondre's semànticament per diferents procediments.

62

Conclusió

- Quants tipus de transitivitat tenim?
- 1. Estructura prototípica: el predicat denota una relació entre dos arguments semàntics que denoten entitats. Realitzacions: verbs transitius causatius (causes externes, causes de canvi de lloc, causes de canvi de propietats de l'objecte, etc.).

- (1) a. *El marit va matar l'amant.*
 b. *El cuiner va enfarinar les mandonguilles.*
 c. *La dependenta va envasar el pernil (al buit).*
 d. *Els islandesos assequen el bacallà (al sol).*

63

Conclusió

- Quants tipus de transitivitat tenim?
- 2. Estructura amb objectes dèbils:
 - en llengües com el català i el castellà noms escarits singulars (Espinal & McNally 2011),
 - en altres llengües com el finès expressions nominals sense marca de cas acusatiu (De Hoop 1992): el verb és un predicat intransitiu i el nominal en posició d'objecte un modificador del predicat.

- (1) a. *Juan tomó seguro de viaje (antes de irse a Sudáfrica).*
 b. *María usa tarjeta de crédito (para realizar sus pagos).*

64

Conclusió

- Quants tipus de transitivitat tenim?
- 3. Supressió argumental per incorporació (e.g., incorporació d'objectes en laqui: verbs derivats amb el sufix *-te* (verb lleuger)

- (1) a. *aapo kari-te* (Haugen 2008:158-159)
 3SG casa.FER
 '(Ell) fa/construeix una casa.'
 b. *aapo kari-ta hooa*
 3SG house.ACC fer
 '(Ell) fa/construeix una casa.'

65

Conclusió

- Quants tipus de transitivitat tenim?
- 3. Supressió argumental per incorporació (e.g., incorporació d'objectes en Txucktxi (Spencer 1995:444; Carlson 2010)

- (1) a. *ɔtlon qaa-rer-g?e* [VINTR]
 ell.ABS ren.buscar-3SG.S
 b. *ɔnan qaa-t q̄rir-ninet* [VTR]
 ell.ERG ren-ABS.PL buscar-3SG.S/3PL.O
 '(Ell) buscava cèrvols.'

- 'ren.buscar' no significa simplement buscar els/alguns rens, sinó que fa referència a una activitat **destacada** contextualment o culturalment, una **activitat habitual**.

66

Conclusió

- Quants tipus de transitivitat tenim?
3. Supressió argumental per incorporació (compostos N+V que tenen associat un significat idiomàtic).

(1) Comanxe (Mithun 1984:855)

- wana-roh-peti-*
vestit-per.força-lleçar 'jugar'
- waa-hima-*
cedre.arbre-agafar 'celebrar el Nadal'

67

Conclusió

- Quants tipus de transitivitat tenim?
3. Supressió argumental per incorporació (compostos V+N que tenen associat un significat idiomàtic).

(1) Català (Espinal 2004, 2006)

- Fer campana* <faltar>
- Donar carbassa (a algú)* <rebutjar, suspendre>
- Obrir pas a* <apartar>
- Tocar diana* <llevar-se>

68

¡Gràcies!

Centre de Lingüística Teòrica

<http://filcat.uab.cat/ctf/>
Teresa.Espinal@uab.cat

69